

[Ingomar Petersen.]

steren har. Men det er jo en bemyndigelse til en frivillig forhåndslåneordning. Det har vi haft før, og efter vor opfattelse er det eneste, der vil ske ved det, at det så formentlig bliver pengeinstitutterne, som kommer til at sidde og spekulere med denne ordning.

Det, der er behov for, er en obligatorisk forhåndslåneordning. Først når vi har en sådan, kan vi virkelig styre det, og her må vi da erkende, at den kan man ikke sådan uden videre indføre med det samme, fordi det ville give en fordbløring af obligationsmængden, og mængden er vel i dag på 15-16 mia kr. Havde vi gennemført en sådan ordning før i tiden, havde vi ikke været ude i den situation, vi er i i dag, hvor man kører op og ned i byggeriet. Men lad os da få vedtaget over en periode – og det kan måske være 5 år – at indføre en sådan ordning, således at vi indfører den trinvis. Så tror jeg ikke, vi får de store problemer med det, som man er så nervøs for. Man har jo også fra ministerens side lovet at undersøge dette nærmere, og jeg synes virkelig, at nu må vi have gjort noget ved det.

Det kan ikke nytte, at man, som ministeren efter min mening gør i sin redegørelse, helt overvurderer betydningen af rentetilpasningslånene. Rentetilpasningslånene har indtil dato ikke været nogen som helst succes, og de bliver det efter min formening heller ikke. Det er sådan et mærkeligt surrogat, man har lavet for at komme uden om en virkelig styring over en forhåndslåneordning for byggeriet. For rentetilpasningslån er jo også et lotterispil, og jeg ved da af erfaring, at pengeinstitutternes folk simpelt hen ikke tør råde folk til at tage et rentetilpasningslån, for sæt det gik lidt anderledes, end man havde regnet med, så får det jo den stik modsatte virkning.

Dernæst mener jeg, at ministeren i sin redegørelse undervurderer rentens indflydelse på byggeriet. Det er, ligesom man har indtryk af, at ministeren nærmest taler om renten med hensyn til prioriteringen af den fremtidige husleje. Men den meget høje rente, vi i øjeblikket har, får jo også indflydelse på de udførende, de projekterende, og den har i allerhøjeste grad indflydelse under hele byggeriet med hensyn til byggelånsrenten. Den høje rente får også indflydelse på anskaffessummen, idet der igen skal prioriteres med en højere prioritering og med deraf følgende færre midler til rådighed til prioriteringer.

Ministeren omtalte nogle af de problemer, der er inden for det almennyttige byggeri, og der er vitterlig nogle problemer, som vi fra radikal side er positivt indstillet på at få løst. Men jeg vil også godt sige en lille smule om huslejernes støjrelse, for det er, ligesom man udadtil over for befolkningen giver det udseende af – det har vi også hørt her fra kommunisternes side og så galt også fra fremskridtspartiets side – at disse huslejestigninger generelt over hele linjen er nogle ganske kolossale stigninger. Det er jo ikke rigtigt. Det er inden for det almennyttige byggeri indkapslede problemer, det er nogle ganske bestemte lejligheder, som er opført på et ganske bestemt tidspunkt, og dér, hvor der virkelig er nogle problemer, er i nogle af de meget store lejligheder på ca. 100 m², hvor driftsstøtten nu skulle aftrappes. Dér kan der blive tale om huslejestigninger på 1.000-5.000 kr. om året, og det drejer sig i henhold til ministerens redegørelse om ca. 11.000 lejligheder. Dér er et problem, det erkender vi, men når man rundt omkring siger, at det er nogle ganske kolossale huslejestigninger, der er helt urimelige, og man ligefrem vil lave huslejeboycot, så tror jeg virkelig, at lejerne de pågældende steder har misforstået hele situationen.

Noget af det sidste, man har hørt om, er huslejeboycot i Hedemarken ude i Albertslund. Dér er stigningen i huslejen i 1976 på 12 pct., men stigningen i lønnen i 1976 – det ved vi af de beregninger, der i dag foreligger – ligger på 16-19 pct. Og stigningen i huslejen fra 1968 til 1975 var 100 pct., men stigningen i lønnen fra 1968 til 1975 har været 278 pct.

Det, der var meningen, da vi lavede et boligforlig, var at få en normalisering af huslejen, således at man kom til at betale en nogenlunde rimelig del af sin løn i husleje. Jeg tror, alle var enige med os i, at nogle steder betalte man 6-7 pct. af sin lønindkomst i husleje, og andre steder var man oppe på 30-35 pct. Det er lykkedes at komme den vej henad med det boligforlig, der blev lavet, og nu er det heller ikke meningen, at der skal ske ændringer, så den målsætning, man har haft, ikke kan fastholdes. Der kan være tilfælde, hvor det kan være nødvendigt at lave nogle justeringer, men vi må ikke glemme, at hele tanken med det, også rent samfundsøkonomisk, var, at der skulle laves en udligning og en normalisering af huslejen. Man synes jo altid, at i nybyggeriet er huslejen meget høj, men i løbet af nogle år bor man egent-